No. 1939 Zaterdag 12 Maart 1921. 38ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Gelijkstelling?

Het is reeds geruimen tijd geleden, dat in het Moederland het beginsel van gelijkstelling tusschen het Openbaar en het Bijzonder Onderwijs *met medewerking van alle partijen* nagenoeg met algemeene stemmen door de Eerste en Tweede Kamer werd aangenomen.

Daarmede was een einde gemaakt aan de onbillijkheid jaren lang door het Liberalisme gehandhaafd, dat ouders gedwongen werden bij te dragen voor een onderwijs, dat, gelijk de liberale Minister President Mr. Cort van der Linden, de vader der pacificatie, ten slotte gedwongen was te erkennen, „*voor een groot deel der natie niet overeen te brengen is met de taak der ouders, zooals Godsdienst en geweten voorschrijven.*"

Daarmede was het gezond beginsel tot wet verheven, dat de Regeering voortaan *voor gelijken arbeid een gelijk loon betaalt*, zoowel aan den onderwijzer in dienst van het Bijzonder als van het Openbaar Onderwijs.

Het kon niet uitblijven of datzelfde principe moest op den duur ook voor de koloniën van kracht verklaard worden.

Een eerste stap daartoe, voor zoover het onze kolonie betrof, was het laatste beletsel daartoe uit den weg ruimen door wijziging van ons Regeeringsreglement.

De vrijheid van onderwijs was reeds voldoende gewaarborgd bij art. 179: „Het geven van onderwijs staat vrij aan een iegelijk, die vol doende bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid oplevert."

Doch art. 180 in zijn ouden vorm luidde: „Zooveel de middelen gedoogen, zorgt de overheid, dat het lager onderwijs de verkrijging der allereerste kundigheden onder het bereik brenge ook der onvermogenden.

Zij doet dit door *ondersteuning* van bijzondere of oprichting van openbare scholen."

Den 22sten Maart van het afgeloopen jaar kwam het Regeerings voorstel het wijziging der 2e alinea van art. 180 bij de 2e Kamer in behandeling.

Het nu gewijzigde artikel luidde: „*Zij doet dit door behartiging op den voet van gelijkheid van het bijzonder en het openbaar onderwijs.*"

Zonder discussie en zonder stemming en zonder dat in het blanco Voorloopig Verslag der Rapporteurs van een afwijkende meening iets was gebleken, werd dit wetsontwerp tot wijziging van art. 180 in bovengenoemden vorm door de Tweede Kamer aangenomen, en reeds den 26 Maart 1920 in het Staatsblad No. 130 als wet afgekondigd.

* * *

De oude zuurdeesem van het liberalisme, die in onze Kolonie zooveel tientallen van jaren tot een felle oppositie tegen het bijzonder onderwijs geprikkeld had, werkte voor het laatst nog eens na in het Voorloopig Verslag op het Wetsontwerp op het onderwijs (sinds dien ingetrokken) gedateerd van 30 Maart 1920.

Wij zeggen *voor het laatst*.

Immers, nu het principe van *Gelijkstelling* in ons Regeeringsreglement is ingevoerd, heeft oppositie of nasputteren daartegen geen zin meer.

Bovendien onze democratische tijd is een tijd van nivelleering. Voor een bevoorrechting van het eene onderwijs boven het andere is in onzen tijd geen plaats meer.

Kinderen van denzelfden Staat hebben recht op eenzelfden zorg. Onderwijzers in dienst van denzelfden Staat met dezelfde bevoegdheid, gebonden aan dezelfde voorschriften en reglementen hebben recht op een zelfde bezoldiging.

Mannen, die zich uitgeven als breed van opvatting, die de beginselen van vrijheid en gelijkheid van de daken verkondigen, kunnen logisch en consekwent hun eigen beginselen, waar het ons onderwijs en de eigen landgenooten betreft, toch niet verloochenen door de katholieken daar van uit te sluiten.

Doch dat verwachten wij ook niet. Reeds heeft zich de Raad eenmaal zoo duidelijk mogelijk voor datzelfde beginsel uitgesproken.

In de Raadszitting van 10 Mei 1919 kwam een verzoekschrift in behandeling van Mevr. van Breemen-Kruyt en elf anderen, allen onderwijzers hier in de kolonie werkzaam bij het Openbaar Onderwijs. De requestranten verzochten dat ook hun salarissen zouden worden vastgesteld volgens denzelfden grond slag, die gegolden had voor de Heeren Landheer en Veute en de dames Scholtens.

Bij monde van den Heer H. Statius Muller als rapporteur der Commissie der Verzoekschriften, werd toen verklaard dat de Commissie van oordeel was, „dat *bij gelijke arbeidsprestatie gelijke bezoldiging moet worden toegelegd.*"

De Raad vereenigde zich zonder debat noch hoofdelijke stemming met deze conclusie van de Commissie der verzoekschriften.

Waar noch de deugdelijkheid der bevoegdheid, noch de toewijding, noch de arbeidsprestatie van het personeel bij het *bijzonder* onderwijs ooit in twijfel is getrokken, en alle bevoorrechting van het Openbaar boven het bijzonder onderwijs nu voor altijd uit ons regeeringsreglement verbannen is, kan dus ook niets meer aan de *feitelijke* en *praktische* toepassing van het beginsel der gelijkstelling hier in onze kolonie in den weg staan.

* * *

Een jaar is er nu verloopen sinds de gelijkstelling voor de kolonie Curaçao *in principe* door de Staten Generaal was aangenomen.

Doch de invoering en practische toepassing laat nog steeds op zich wachten.

Waarom?

Eerlijk gezegd, wij weten het niet, wij begrijpen het niet. Wij kunnen er geen enkele deugdelijke motief voor vinden.

De kolonie Suriname verkeert, wat de gelijkstelling betreft, precies in hetzelfde geval als Curaçao.

Ook voor die kolonie werd het desbetreffend art. van het Regeeringsreglement (art. 159) in *denzelfden* vorm gewijzigd als ons art. 180. Dat geschiedde door de Tweede Kamer tegelijkertijd dat ons artikel in behandeling kwam. De wijziging van beide Regeeringsreglementen werd op denzelfden dag (26 Maart) in het Staatsblad afgekondigd.

Doch daartegenover staat dat in Suriname de gelijkstelling reeds in volle actie is.

Den 31 Januari van dit jaar werd door den wnd. Gouverneur de nood verordening ingediend, dienende tot gelijkstelling van salarissen bij het Bijzonder Onderwijs met die van het Openbare Onderwijs.

Het beginsel van gelijkstelling is daar loyaal doorgevoerd; in zooverre dit voorloopig mogelijk was.

Zoo wil deze verordening ook salarieering der onderwijzers verbonden aan scholen, waarop schoolgeld geheven wordt en wel op denzelfden voet als die der openbare M. U. L. O scholen.

Ook wil de Verordening de salarieering niet alleen van het minimum aantal onderwijzers, maar van alle onderwijzers, die feitelijk vanaf 1 Januari '20 aan een bijzondere school werkzaam waren.

In de Memorie van Toelichting lezen wij nog:

In afwachting van de totstandkoming van genoemde verordening kan naar de meening van den Gouverneur er nu reeds toe worden overgegaan om voorloopig op den grondslag van de bestaande regeling de gelijkstelling van de jaarwedden van openbare en de bijzondere onderwijzers in te voeren, nu voor dat doel door den Minister gelden zijn aangevraagd, welke, blijkens een op 22 dezer ontvangen telegrafisch bericht door de Tweede Kamer der Staten Generaal reeds zijn toegestaan. Hierbij moet dan eveneens rekening worden gehouden met de voordeelen, die de openbare onderwijzers genieten boven hunne jaarwedde, bestaande in het genot van vrije woning of vergoeding voor het gemis daarvan, wanneer ze in het district geplaatst zijn.

Verder drukt de Gouverneur van Suriname den wensch uit, dat, al is in dit ontwerp de verplichting van elk schoolbestuur om het salaris, dat het ontvangt, in zijn geheel aan den onderwijzer uit te keeren, niet voorgeschreven, dit toch zal geschieden.

In overleg met de schoolbesturen zijn reeds maatregelen getroffen om doorvoering van dit beginsel te verzekeren.

De onderwijzers verbonden aan het Bijzonder Onderwijs, zoo zegt *de Surinamer* hiervan, mogen tevreden zijn

Deze Surinaamsche verordening tot wijziging en aanvulling der pensioenverordening en tot regeling der ondersteuning aan besturen van bijzondere scholen, of duidelijk gezegd tot gelijkstelling van salarissen van de bijzondere met de openbare onderwijzers, kwam op Vrijdag 11 Februari ll. bij de Koloniale Staten van Suriname in openbare behandeling en werd **met algemeene stemmen aangenomen.**

Bij de algemeene beschouwingen werden door sommige leden der Staten enkele vragen gesteld, die door den gedelegeerde van het Bestuur werden beantwoord met verwijziging naar de nieuwe onderwijsverordening, die in bewerking is, en waar in al die kwesties zullen worden behandeld en waarop het Bestuur daar om nu niet wilde vooruitloopen.

Zóó heeft men in Suriname gedaan

* *

Hoe doet het Bestuur nu in deze kolonie? Hier volgt men juist den omgekeerden weg. Onze Inspecteur van Onderwijs is van gevoelen, dat eerst een nieuwe onderwijsverordening in elkaar gezet moet worden, en dat *dàn* eerst de kwestie van de gelijkstelling aan de orde kan komen. Dus daar zal nog heel wat meer geduld moeten geoefend worden.

Doch nu komt het mooiste nog of liever het meest onbegrijpelijke.

Als logische consekwentie van de gelijkstelling, moeten zoodra de gelijkstelling practisch in werking treedt, ook de schoolgelden, die de bijzondere scholen ontvangen, in de koloniale kas gestort worden, evenals de schoolgelden der *openbare* scholen eveneens aan de koloniale kas ten goede komen.

Dat is een billijk en gezond principe, waartegen niets valt in te brengen.

Doch wat doet hier in onze kolonie de Inspecteur van het Onderwijs? Deze maakt een nieuwe onderwijsverordening, die **niet** *gebaseerd is op den voet van gelijkstelling* en eischt niettemin, ook *vóór dat* gelijkstelling voor deze kolonie is afgekondigd en in werking getreden, dat ook *nu reeds* de schoolgelden der bijzondere scholen in de koloniale kas moeten gestort worden.

Zie, dat is de zaken op den kop zetten. In stede van *gelijkstelling* krijgen wij nu *achterstelling*.

Dat is, in plaats van gelijkstelling de lasten der bijzonder scholen nog verzwaren.

Grootere inconsekwentie en onbillijkheid is niet denkbaar.

Hollandsche Bank voor West-Indie.

Hoofdkantoor: Amsterdam.

Bijkantoren: Caracas. Curaçao, Heerenstraat, Spaarkas Breedestraat 36, Otrabanda.

Statutair Kapitaal f 5,000,000, waarvan volgestort f 1,000,000.

Aan- en verkoop van wissels.
Wisselen van vreemd geld
Verzilveren van coupons.
Verstrekt credietbrieven op alle belangrijke plaatsen.
Déposito's.

4

Stofbestrijding.

I.

Bij de behandeling van de Curaçaosche Begrooting voor 1921 in den Kolonialen Raad in de zitting van 8 Mei 1920 bij artikel 135 *letter i*: „aanschaffing van een auto sproeiwagen," gaf de heer H. STATIUS MULLER in overweging „nog dit jaar (1920) en met spoed dien sproeiwagen aan te schaffen, daar hij dien wagen zeer nuttig en noodzakelijk achtte ter bestrijding van het stuiven in de straten en wegen, wat zeer in het belang voor de volksgezondheid zal zijn."

De heer VAN DER BREGGEN, directeur van Openb. Werken antwoordde daarop, „dat ingeval de post voor een autosproeiwagen van deze begrooting voor 1921 zou worden geschrapt, om hem nog op de wenschelijkheid—begrooting van 1920 te zetten, ten einde eerder tot aanschaffing over te kunnen gaan, de sproeiwagen toch niet afgeleverd kan worden voor het einde van het jaar (1920) er al is."

Over dit artikel 135 *i* had geen stemming plaats. De post werd dus beschouwd als met algemeene stemmen te zijn aangenomen.

Inmiddels is onze begrooting voor 1921 door de Staten Generaal aangenomen. Wij mogen dus veronderstellen, dat nu die autosproeiwagen reeds besteld is. De heer H. STATIUS MULLER had vooral op spoed aangedrongen met de bestelling er van.

Doch als we de woorden van den heer V. D. BREGGEN goed begrijpen dan stelde hij wel een langen leveringstermijn in het vooruitzicht.

We zullen dus nog wel eenigen tijd geduld moeten oefenen. Misschien dat we de sproeiwagen in werking te zien krijgen, wanneer we weer volop in den regentijd zitten, en onze straten met plassen en plasjes overdekt zijn. Dat zou jammer zijn.

Wat zou die sproeiwagen in nu in deze dagen een schitterend succès beleven

Bientoe i stof ta mata hende, zegt de Curaçaoënaar dezer dagen zeer terecht.

Eenige maanden geleden zagen wij in een der Hollandsche Illustraties een autosproeiwagen afgebeeld van Hollandsch fabrikaat, in Haarlem in gebruik, die met zijn waterstralen een weg van 24 meters breedte in eens besproeide. Stel daar tegenover, 'n nuchter ezelkarretje tegenover, dat hier met een paar magere straaltjes hoogstens twee meter straatbreedte een beetje vochtig maakt, wat reeds na enkele minuten weer is opgedroogd.

Als ergens ter wereld zoo 'n moderne autosproeiwagen op zijn plaats 's, ja strikt noodzakelijk en dringend vereischt wordt, dan is het zeker wel op onze Curaçaosche stadswegen.

De felle wind, de tropische zon, langdurige droogte, de steenslagverharding van zachte koraalsteener op onze Macadamwegen, het steeds toenemend auto- en motortruckverkeer op onze wegen, dat alles vormen de meest ideale factoren om de stofplaag in onze straten tot het hoogste maximum te kunnen opvoeren.

De heer V. D BREGGEN heeft misschien het eerste Nederlandsche wegencongres, dat het vorig jaar in September in het Moederland gehouden is, bijgewoond, heeft wellicht de genoemde autosproeiwagen in Haarlem aan het werk gezien, is nu bij zijn terugkomst in onze kolonie volop in de gelegenheid de nieuwste snufjes op het gebied der *stofbestrijding* hier te kunnen toepassen.

De heer H. STATIUS MULLER noemde de bestrijding van het stuiven in onze straten ten zeerste in het belang der volksgezondheid. De Curaçaosche volksmond is het daar volkomen mee eens, getuige de algemeen bekende zegswijze: *Stof ta mata hende.*

Misschien heeft niet iedereen een helder begrip, waarom het stof der wegen zoo verderfelijk is voor 's menschen gezondheid.

Niet iedereen denkt er lang en breed over na, wat zoo'n stofwolk bevat en waarmede men zijn longen vult, wanneer een windvlaag of een voorbijrijdende auto opeens u met een dichte, fijne, droge, heete stofwolk ombult, die u den adem verschroeit.

Die stofwolk, die u in mond en longen dringt, dat zijn zeer fijne deeltjes van de materialen, waaruit de weg is samengesteld, gevormd door de slijtage van den weg. Dat zijn allerlei bestanddeelen, die door vreemde oorzaken op den weg zijn verspreid, verdorde bladeren, schimmels, restanten van afval, dat eerst een verrottingsproces ondergaat, het huisvuil op de straten geworpen, opgevuld met allerlei bacteriën en ziektekiemen. Dat zijn uitwerpsels van paarden, ezels en honden, doode insecten. En wat al niet vindt men op onze Curaçaosche

straten in bonte mengeling dooreen. Wat in Holland door een zindelijke huismoeder voorzichtig in een vuilnisbak gedeponeerd wordt, ligt hier in geduldige afwachting op 's Heeren wegen, tot dat onze weinig hygienisch onderlegde straatvegers in dienst van de Openbare Gezondheidsdienst al dat onzindelijk allegaartje geheel onnoodig weer tot nieuwe stofvorming dwingen door het meters ver over den weg met hun lange vegers vooruit te stuwen. Wie dat lange lijstje eens goed bekijkt, zal zich wel ruim voldoende van het nut der stofbestrijding kunnen overtuigen en voor altijd tot het besef komen dat het hier wel degelijk een groot belang geldt der volksgezondheid.

Dat aan de kwestie der *stofbestrijding* veel meer vast zit en veel ingewikkelder is, dan de doorsneêlezer vermoedt, zullen wij u een volgend artikel aan de hand van een vakkundige nog eens nader aantoonen.

HET NIEUWE HOSPITAAL VAN ARUBA.

Weinig meer dan terloops hebben wij eenige maanden geleden melding gemaakt van de inwijding en opening van het nieuwe Hospitaal te Oranjestad op Aruba. En toch geldt het hier een feit van groote beteekenis, dat echter meer op Aruba zelf dan hier door ons kan begrepen en gewaardeerd worden.

Hoe menigmaal gebeurde het niet dat een ernstige zieke na weken en maandenlange ongesteldheid ten slotte er toe overging troost en heul te gaan zoeken in het Hospitaal te Curaçao. Een *gezond* mensch schrikt er reeds menigmaal voor terug die lange ellendige zeereis aan boord van een weinig comfortabele schoener van Aruba naar Curaçao mee te maken.

Men weet wel wanneer men vertrekt, maar geenszins wanneer men op Curaçao zal aankomen. Men is overgeleverd aan de nukken van stroom en wind, die de reis vertragen, die oorzaak zijn dat men soms twee tot drie dagen achtereen 's morgens opstaat met nog altijd dien vervelend tergenden *Hooiberg* in zicht.

Wat al ellenden moet dan zoo'n zeereis voor een ernstige zieke op leveren? Voortdurend heen en weer geschokt, gekweld door een ondragelijke lucht van geteerd touwwerk, van visch, van allerlei vrachtgoederen, die in zijn nabijheid liggen opgestapeld, zonder ergens of bij iemand eenige verkwikking te kunnen vinden, integendeel nog meer gefolterd door de benauwdheden van andere zeezieke medepassagiers rondom hem, is zoo'n reis voor een zieke, ook nog afgezien van eigen lichaamspijnen, reeds een ware marteling.

Stel u dan eens voor, zooals ook is voorgekomen, dat zoo'n bark na vier of vijf dagen zonder succès met stroom en tegenwind geworsteld te hebben, weer in dezelfde haven moet terugkeeren om gunstiger weer af te wachten.

Zoo kan men zich eenigermate in denken, hoe het mogelijk is, dat een zieke liever in kalme berusting den dood wil afwachten, dan deze door dagenlange puttering en kwelling van zoo'n eindelooze zeereis te ver haasten.

Gelukkig dat de zieken van Aruba nu de vertroosting van een liefdevolle en deskundige verpleging niet meer buiten hun geboortegrond be hoeven te gaan zoeken.

De oprichting van een eigen hospitaal op de hoofdplaats van Aruba heeft dat alles mogelijk gemaakt, dank zij het initiatief en de edelmoedigheid van onzen Apostolischen Vicaris Mgr. M. G. VUYLSTEKE, doch niet dan na het overwinnen van groote moeielijkheden, na jarenlange voorbereiding en met zeer groote kosten.

* * *

Op eenige minuten afstands van de hoofdplaats Oranjestad ligt een vrij groot stuk grond, dat den 12 Augustus 1850 in eigendom over ging aan de Weduwe van Lodewijk F Scholten, die het den naam gaf van: *Werk en Rust.*

In Januari 1870 ging deze grond over aan José Ramon Recur, die het reeds den 25 November 1873 weer verkocht aan Felipe Bareño.

Het schijnt, dat deze eigenaar zijn eigendom den raadselachtigen naam: van *Sividivi* gaf, welken naam het stuk grond tot in den laatsten tijd behouden heeft en waaronder het algemeen bekend staat. Men kan naar de beteekenis van dezen naam slechts gissen Het meest waarschijnlijk is nog, dat deze naam een verbastering is van het Spaansche woord *Sividigua*, dat de naam is van een plant, die op de genoemde gronden zeer veelvuldig voorkomt en op Aruba meer bekend staat als *Seida* of beter nog *Flaira*. Dr. I. BOLEINGH heeft deze *Flaira* of *Flaria* gedetermineerd, die in de botanische wereld den wetenschappelijken naam draagt van *Jatropha gossyfolia*. Op Curaçao staat deze plant ook wel bekend onder naam van *Jioe di Shon Rey*

Deze plant brengt zeer veel nadeel toe aan de aloëaanplantingen, wanneer zij niet daaruit verwijderd wordt.

Deze kleine uitwijding als verklaring voor dien vreemden naam.

Den 13 December 1901 ging het terrein in eigendom over aan de Engelsche Goudmaatschappij de *Aruba Gold Concession*, die er in 1903 het mooie gebouw op zette. wat diende voor Directeurswoning Doch de goudwinning op Aruba ging niet voorspoedig en toen die Maatschappij liquideerde, kwam het Apostolisch Vicariaat onder zeer voordeelige condities in het bezit van dit gebouw met de omliggende terreinen

Zoodra men hoorde, dat de Engelschen hun werkzaamheid op Aruba gingen staken en vertrekken, waren er zeer veel liefhebbers om *Sividivi* te koopen omdat deze plantage vrij dicht bij de Playa gelegen, en een zeer comfortabel woonhuis had. Doch de toenmalige directeur Mr Farro bood het op de meest voordeelige voorwaarden ten verkoop aan den ZeerEerw Pater L Jansen, toenmaals Pastoor van de St Franciscus parochie op de Playa. De directeur was gemachtigd het tegen elken prijs te verkoopen, mits het gebouw bestemd werd voor een godsdienstig doeleinde.

Zoo kwam de Missie van Curaçao tegen den luttelen prijs van 2500 fl op den 12 Februari 1908 in het bezit van „Sividivi."

Op Woensdag 11 Maart van dat zelfde jaar werd het door Pastoor Jansen in bezit genomen en op Dinsdag 17 den daaraanvolgend ingewijd

Toen de eerste Eerw Zusters Dominicanessen met den Pakketschoener *Gouv van Leerdt* den 21 December 1909 op Aruba aankwamen om de parochieschool over te nemen, tot nu toe door de Zusters Franciscanessen van de Congregatie van Roosendaal bediend, vonden zij op *Sividivi*, van toen af *Santa Maria* gedoopt, hun woning reeds opgeknapt, geverfd en ingericht voor woonhuis en school. Want ook de hoogste klas, waarvoor in de school in de nabijheid der kerk gelegen, geen voldoende plaatsruimte beschikbaar was, moest hier worden ondergebracht. Rekent men hierbij, dat ook nog een vertrek voor kapel voor de zusters was afgezonderd, dan ligt het voor de hand dat dit wel ruime woonhuis zonder bovenverdieping, toch voor het doel nog betrekkelijk weinig plaatsruimte aanbood.

Eerst in Juni 1913, toen de nieuwe school bij de R. K. Kerk voltooid was, kwam de 6e klasse op *Santa Maria* te vervallen, en kon het heele huis als woning voor de Zusters in gebruik worden genomen.

Inmiddels was het verlangen in de drang naar een eigen hospitaal, zij het ook op kleine schaal, op Aruba steeds levendiger geworden. Wel was er sedert eenigen tijd door het Gouvernement een woning gehuurd, waarin eenige zieken werden opgenomen

Doch uiteraard was deze meer een bergplaats dan een huis van verpleging voor zieken Eerst moesten de eigen familieleden hun zieke daar komen verplegen.

Later werd een vrouw belast op het toezicht te houden

Doch hoezeer ook met den besten geest bezield, was er in den eigenlijken zin van verpleging overeenkomstig hygiene en voorschriften van den dokter geen sprake.

Met den dag eischte deze toestand verbetering.

Dit was echter gemakkelijker gezegd dan gedaan.

Doch toen het eenmaal vaststond, dat het Gouvernement niet van zins was aan dien noodtoestand een einde te maken, nam Mgr. VUYLSTEKE ook die zaak ter harte

Ieder ander zou voor de moeielijkheden en groote kosten zijn teruggeschrikt

Wel stond hier de keuze tusschen twee wegen open om tot een oplossing te komen, maar langs beide zijden dreigden zeer groote uitgaven.

Of wel er moest een nieuw hospitaal te Oranjestad gebouwd worden Of wel het woonhuis der Zusters op *Santa Mario* kon voor hospitaal ingericht worden.

Doch ook dan ontkwam men niet aan den bouw voor een geheel nieuw convent voor de Zusters.

Voor de Zusters, belast met het onderwijze, was er alles vóór, dat zij meer in de onmiddelijke nabijheid van het schoolgebouw woonden, terwijl zij nu op een grooten afstand op Santa Maria huisden, wat bij regenweer dikwijls veel bezwaren opleverde om op tijd op school te zijn.

Voor een hospitaal had die afstand van de stad wel een goede zijde, bood althans geen bezwaar terwijl bovendien de rustige omgeving, vrij van huizen en bewoners in de nabijheid, voor een ziekenhuis zeker haar goede zijde had.

En daarom werd tot het plan besloten om een nieuw convent voor de zusters vlak bij de kerk en school gelegen te bouwen, terwijl het ziekenhuis zou komen in het bestaande gebouw van Santa Maria (*Sividivi*) op den afstand van 5 à 6 minuten van de hoofdplaats gelegen.

Eindelijk was dit nieuwe woonhuis der Zusters op 5 Mei 1920 voltooid en werd den 19den van denzelfden maand door Mgr. Vuylsteke ingewijd.

Eerst toen kon met de verbouwing van het aanstaande ziekenhuis op *Santa Maria* een begin worden gemaakt.

En die verbouwing bleek langzamerhand van veel grooter omvang, dan men eerst had durven vermoeden.

Het oude zinken dak, dat zeer defect was, werd verwijderd, de muren moesten wat hooger worden opgetrokken en een geheel nieuwe kap en dak van pannen kwam daarvoor in de plaats. De gaanderij aan de Noordkant kreeg de dubbele breedte van vroeger. Inwendig werden verschillende kamers veranderd, vergroot, of kregen een heel andere bestemming.

Ook de bijgebouwen werden vernieuwd, vergroot, eenige nieuwe kleine gebouwtjes nog daaraan toegevoegd, zoodat alles bij elkaar het gebouw zoowel in- als uitwendig een geheel ander aanzien gekregen heeft en zeker in de eerste jaren aan zijn bestemming ruimschoots zal kunnen voldoen.

Eindelijk was de verbouwing zoover gevorderd, dat den 29 September 1920 het nieuwe hospitaal door Mgr. Vuylsteke (op zijn naamdag den H. Michael, juist den dag, dat Mgr. zijn tweede lustrum vierde van zijn wijding tot bisschop) ingewijd. Den 1ste October daaraan volgende werden de eerste patienten in het ziekenhuis opgenomen. Gedurende de drie maanden van het jaar 1920 zijn reeds in 't geheel 57 zieken verpleegd, waaronder zelfs eenige pokkenlijders.

Dit alleen reeds moge als voldoende bewijs dienen, dat het hospitaal in een lang gevoelde behoefte voorziet.

Vraag nu den Arubiaan naar het nieuwe hospitaal dat onder de bescherming staat van den H. PETRUS VAN VERONA, den patroon der zieken, en gij zult hooren, hoe zeer het gewaardeerd, hoe hoog het geprezen wordt, hoe men vol bewondering spreekt over den liefdevollen en opofferenden arbeid der zusters, over de uitstekende behandeling en verpleging, die hun zieken daar ondervinden, over de netheid en zindelijkheid, die u bij een bezoek tegenstraalt.

Voor Dr. HOPKINS, die zoo krachtig voor de totstandkoming van dit hospitaal heeft medegewerkt, moet het een groote voldoening zijn die pogingen bekroond te zien, voor Dr. Arends een lust onder zulke gunstige omstandigheden zijn praktijk als medicus te aanvaarden, voor beiden een groote geruststelling hun patienten aan de bekwame menschlievende verpleging van geschoolde zusters te kunnen toevertrouwen.

Electrisch licht.

Algemeene ontevredenheid heerscht er in de stad over de nieuwe verhooging van de prijzen van het electrisch licht.

De prijzen, die voor de 2 eerste maanden van dit jaar nog 2.30 fl. per licht waren, zijn nu met 1 Maart verhoogd tot 2.75 fl. per licht.

Dat is meenen wij nu reeds de derde verhooging sinds den oorlog.

Wat echter deze verhooging vooral voor groote afnemers hoogst bezwarend maakt, is, dat terwijl in vroeger jaren aan hen, die meer dan 5 of 10 of 20 lichten in huis hadden, een aanzienlijke reductie op den prijs per lichtpunt werd toegestaan, deze reductie nu geheel is afgeschaft. Wij kennen personen, wier maandrekening daardoor een drie tot viermaal hooger cijfer aanwijst dan vroeger.

Deze maatregel, geen reductie toe te staan voor den grootverbruiker, strijdt met de gewoonte overal elders in praktijk gebracht.

Nog op een andere abnormaliteit wenschen wij even de aandacht te vestigen, die echter altijd hier bestaan heeft, doch die, nu de prijs zoo hoog gestegen is, des te meer drukt.

Feitelijk betaalt men per lichtpunt om het even of ze lang of kort branden.

Nu kan het zeer goed gebeuren dat iemand met één licht in werkelijkheid veel meer stroom van de centrale betrekt, dan een ander met 2 of drie lichten. Wanneer de eerste bv. zijn licht 's avonds in huis brandt, en gedurende den nacht omdraait voor de verlichting buiten voor zijn deur, betrekt hij stroom van 6 uur 's avonds tot 6 uur 's morgens, dus gedurende 12 uur De tweede echter gebruikt b.v. elk licht niet langer dan 2 of 3 uur 's avonds, en daarna draait hij het licht uit.

In kerken, waar een zeer groot aantal lichten branden, doen deze gedurende de week meestal niet langer dan een of twee uur per avond dienst en op Zon- en Feestdagen hoogstens 3 of 4 uur.

In het St Elisabeth's Gasthuis moet op *alle* kamers der klassepatiënten noodzakelijk een lichtpunt zijn, want alle kamers kunnen bezet zijn Doch het kan ook gebeuren, dat een of meer dezer kamers onbewoond zijn. De operatiekamers moeten eveneens van electrisch licht voorzien zijn, want het kan gebeuren, dat plotseling zonder uitstel een operatie ook des avonds of des nachts moet verricht worden. Doch die gevallen komen zelden voor. Misschien niet meer dan drie of vier keer op een jaar.

En toch moet ook voor die *niet* in gebruik zijnde lichtpunten betaald worden, niettegenstaande voor deze lichtpunten door de Centrale geen stroom geleverd wordt.

Is dat geen onbillijkheid ?

Misschien zal de firma Maduro daartegen inbrengen dat zij onmogelijk contrôle kan uitoefenen, om te weten of een of meer lichten al of niet gedurende een maand ongebruikt blijven.

Wij geven toe, dat met het door de firma toegepaste systeem deze contrôle onmogelijk is. Doch als dit systeem dan leidt tot zulke onbillijkheden, dan bewijst dit zonneklaar, dat dit systeem niet deugt. Feitelijk wordt het zeker in Holland nergens toegepast.

Ieder gebruiker van electrisch licht heeft daar een watt-meter in zijn huis, die de hoeveelheid stroom aanwijst, die per maand aan de centrale onttrokken wordt, en men betaalt per kilowatt.

Dat is billijk. Dat alleen is het juiste systeem

— Waarom wordt dat hier niet toegepast ?

Om de groote onkosten van aanschaffing van die honderden wattmeters misschien ? Men kan toch aan de stroomverbruikers die meters tegen den kostprijs in eigendom afstaan of desnoods aan de verbruikers daarvoor een matigen huurprijs in rekening brengen.

En heeft de firma Maduro vroeger met de waterleiding hetzelfde meter systeem niet eveneens toegepast ? Toen betaalde ieder verbruiker voor de *hoeveelheid* water, die bij aan de leiding onttrok.

Met deze methode zal ook een verbruiker er belang bij hebben de zuinigheid te betrachten en alleen zooveel lichten en zoo lang in werking stellen als hij ze inderdaad noodig heeft. Bij het tegenwoordige systeem wordt de stroom dikwijls met opzet door de verbruikers vermorst, laat men geheel zonder reden uren lang, zelfs den geheelen nacht zijn lichten branden, omdat er toch evenveel voor betaald moet worden.

Een ander geval.

Veronderstel dat er 's avonds een of ander defect komt aan de dynamos of de hoofdleiding op de Centrale. Het natuurlijk gevolg is, dat de stad geheel of gedeeltelijk in het donker komt te zitten.

In vele huizen en winkels geeft dat zeer veel consternatie. Men dient feitelijk toch nog petroleum lampen in reserve te hebben. Natuurlijk kunnen zulke defecten op elke Centrale voorkomen. Doch dat is ons bezwaar niet. Zoolang zulk een defect niet op de centrale verholpen is, blijft de stad in het duister, omdat de stroomtoevoer ophoudt. Waren er nu watt meters in de huizen aangebracht, dan zou die wattmeters tijdens den duur van het defect ook geen stroomlevering kunnen noteeren. Den verbruikers zou dus ook evenmin gedurende de uren, dat ze in het donker hebben rondgetast, stroom in rekening kunnen gebracht worden Wat van zelf heel logisch en billijk is. Hier gaat dat geheel anders in zijn werk. Al zou de centrale een of meer avonden een paar uur door een of ander defect geen stroom hebben kunnen leveren, dan krijgt men op het einde der maand zijn gewone rekening alsof er heel niets bijzonders gebeurd is. Van een kleine korting op het bedrag is geen sprake. Een wattmeter zou die korting automatisch in praktijk gebracht hebben.

Misschien is het bedrag van die eventueele korting zoo miniem dat zij moeilijk is aan te geven.

Doch principieel is de zaak niet in den haak.

Met absolute zekerheid weet de centrale dat zij gedurende het defect geen stroom heeft *kunnen* leveren. Hier bestaat dus wel de grootst mogelijke controle.

Nog een andere grief der stroomverbruikers is, dat men bij deze abnormaal hooge prijzen toch zeker billijkerwijze zou mogen verwachten, dat er stroom geleverd wordt van voldoende sterkte. Doch ook dat gebeurt niet. Het licht is eenvoudig slecht te noemen. De stroom moet 110 volts zijn, doch blijft daar altijd ver onder. Op verschillende uren van den avond ontwaart men bovendien of wel versterking of vermindering van stroomtoevoer, dengevolge het al of niet op de Centrale noodig geoordeeld wordt de verbruikers op rantsoen te stellen.

Ook die distributie-ellende zou de Wattmeter controleeren. Het aantal Watts zou bij geringer stroomsterkte ook veel geringer zijn Men zou dus op het einde der maand betalen overeenkomstig de kwaliteit en kwantiteit van den stroom, dien men ontvangen heeft.

Wij durven de verwachting uitspreken dat de firma MADURO & SONS de redelijkheid dezer klachten zal inzien en althans in zooverre aan die grieven zal tegemoet komen door spoedig het besluit te nemen die Watmeters ten dienste der stroomverbruikers aan te schaffen, en voortaan de lichtprijzen te berekenen volgens den werkelijk geleverden en verbruikten stroom.

Berichten uit de Kolonie.

Vaartwel.

Met het SS. *van Rensselaer*, dat Donderdag van hier naar Amsterdam vertrok, zijn een groot aantal bekenden medegaan, o. a. de Heeren Dr, CAMPER TITSINGH, de vorige directeur der Cur. Petr. Mij, de Eerste Luitenant Bulfer van de Cur. landmacht, H. W. BETZ en echtgenoote, die hoofdonderwijzer was aan de Openbare School te Saint Martin, W. B. ENGELBRECHT, de vorige Nederl. Gezant te Carácas, enz.

De Wistaria.

Donderdag morgen ten half 10 uur kwam na de gebruikelijke saluutschoten de Engelsche kruiser *Wistaria* onze haven binnen. Deze boot van kleine afmeting is een snelloopende advieskruiser

De boot staat onder bevel van commandant CHAMPION en kwam van Trinidad. Aan boord bevindt zich ook kolonel GLASGOW, de nieuwe commandant der Engelsche troepen van Jamaica.

Maandag vertrekt de „Wistaria" naar Jamaica.

Voetbalmatch Curaçao -- Engeland.

Op, trek op gij bewoners van Curaçao, trek morgen om half vijf allen op naar Mundo Nobo, want er zal een match gespeeld worden, belangrijk en grootsch, zooals wij hier nog nooit een zagen! Een elftal, samengesteld uit de beste spelers van *Sparta, Juliana* en *Sarto*, zal een strijd aanbinden tegen de Engelschen van de oorlogsboot *Wistaria*.

We zullen zien wie het sterkst is, ons klein Curaçao of 't machtige Britsche rijk ! !

Caramba, jongens, houdt je taai ! ! !

Reporter 12.

De drijvende scheepsbrandkast.

Een nieuw snufje van Hollandsch fabrikaat op het gebied van techniek en tevens beveiliging van waardevolle stukken is sinds eenigen tijd in gebruik bij de Stoomvaart-Maatschappij *Nederland*. Om bij eventueele ongevallen ter zee geld, effecten, waardevolle brieven e.d. in veiligheid te kunnen brengen, heeft men een groote cylindervormige kast aan boord van ongeveer 2 bij 4 Meter, de drijvende brandkast, die bestand is tegen een hitte van 1700 gr. C. en een buitendruk van 10 atmospheeren.

Zonder in technische details af te dalen, zij het genoeg te vermelden, dat de kast op een diepte van 10 M. of meer door een vernuftige vinding automatisch „loslaat" en aan de oppervlakte komt drijven, waar de brandkast door eigen signalen in licht en geluid haar aanwezigheid verraadt.

Deze zeer practische uitvinding van den heer C. van Blaaderen te Huizen (N. H.), geëxploiteerd door de *N. V. Mij. tot Expl van van Blaaderen's drijvende scheepsbrandkasten* te Amsterdam, zal zeer zeker spoedig op de voornaamste steamers in toepassing worden gebracht.

Een speciaal soort brandkastzegel voor correspondentie, die men gedurende de zeereis aldus beveiligd wil zien, zal binnenkort worden uitgegeven.

Ricinus--zaad.

Over het algemeen heeft iedereen slechts zeer onaangename herinneringen van ricinus- of castorolie.

Dat zal spoedig veranderen.

In de laatste jaren heeft deze olie

MADURO'S BANK
CURAÇAO.

Volgestort kapitaal en Reserve fl 1.350.000.

Koopt en verkoopt Wissels, Buitenlandsch bankpapier, gemunt goud en zilver.

Neemt gelden à deposito en opent Cheque-Rekeningen.

Verschaft Reiswissels, Credietbrieven, Circulaire Credietbrieven.

Telegrafische uitbetalingen.

Safeloketten.

Spaarbank. 13—4

Mala Nutrición **Desgaste Orgánico**

Eso es lo que padece media humanidad.

El remedio es alimento y medicina, como se combinan perfectamente en

LA EMULSION de SCOTT

La Emulsión original de Aceite de Hígado de Bacalao.

Exíjase Siempre con Esta Marca.

288

een nieuw en enorm afzetgebied gevonden als prima smeerolie voor de motors van de vliegmachines.

Nog een andere nieuwe toekomst is nu sedert eenigen tijd voor de eens zoo beruchte castorolie geopend. Het is namelijk gelukt, langs chemischen weg de purgeerende werking uit deze olie te onttrekken, zoodat ze zelfs kan gebruikt worden voor fijne tafelolie. Dat is geen fictie, maar reeds volle werkelijkheid. In Suriname staat b v. op de plantage Voorburg reeds 25 H.A. met ricinus beplant, die bestemd is voor de firma Jurgens te Os. Het oliegehalte van de ricinus is vrij hoog, gemiddeld 50 %. De perskoeken leveren een goede meststof. Voor veevoeder zijn ze echter ongeschikt.

Voor onze Curaçaosche planters kan dit misschien een nieuw middel worden om een gedeelte hunner plantagegronden rendabel te maken.

Koloniale Raad.

EINDVERSLAG OP DE VERORDENING TOT VERHOOGING DER CUR. PENSIOENEN.

De Afdeelingen waren van oordeel, dat door de gewisselde schrifturen de openbare behandeling van dit ontwerp voldoende is voorbereid.

Enkele leden wenschten te doen uitkomen, dat zij zich niet kunnen vereenigen met de in het voorloopig verslag weergegeven meening, dat een maximum-pensioensgrens van f 4000,— voor deze kolonie hoog genoeg is, en bereid zijn tot verhooging daarvan mede te werken.

Aldus vastgesteld te Curaçao, den 28n. Februari 1921.

De Rapporteurs,

ED. S. LANSBERG.

F. W. P. WINKEL.

EINDVERSLAG OP DE VERORDENING TOT REGELING VAN HET ARMWEZEN.

De Afdeelingen waren van oordeel, dat door de gewisselde schrifturen de openbare behandeling van dit ontwerp voldoende is voorbereid.

Enkele leden wenschten naar aanleiding van de laatste alinea's der algemeene beschouwingen van de Memorie van Antwoord slechts er op te wijzen, dat, waar de armenkassen aanvragen om ondersteuning hebben te onderzoeken en adviezen hebben in te winnen, c. q. uit te brengen en waar verder in verschillende gevallen de beslissing van den Gouverneur omtrent het verleenen van ondersteuningen zal moeten worden ingeroepen, daaruit alleen reeds voldoende blijkt, dat er een behoorlijke en misschien omvangrijke administratie zal worden gevoerd, die allicht tot bureaucratie kan leiden.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 28n. Februari 1921.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER

ED. S. LANSBERG.

MEMORIE VAN TOELICHTING OP DE VERORDENING: MAATREGELEN TEN OPZICHTE VAN JEUGDIGE PERSONEN.

Het onderhavig ontwerp sluit zich aan bij het ontwerp koloniale verordening, houdende wijziging in de bepalingen betreffende het straffen en de strafrechtspleging ten aanzien van jeugdige personen en strekt tot vaststelling van de beginselen, waarnaar de uitvoering van de bij dat ontwerp voorgeschreven dwangopvoeding zal worden geregeld.

Als leidraad is zooveel mogelijk de wet van den 12n. Februari 1901, Staatsblad No. 64, gebezigd; in afwijking daarvan wordt echter hierbij niet het voorstel gedaan een college in het leven te roepen, dat een algemeen toezicht over de verschillende gestichten houdt, doch wordt het raadzaam geacht dit toezicht aan de Commissie van Administratie op het eiland Curaçao op te dragen, welke voor dit doel met drie nieuwe leden wordt uitgebreid.

Voor het overige wordt verwezen naar de toelichting op bovenbedoeld ontwerp, waarin opmerkingen voorkomen die ook nevensgaand ontwerp betreffen.

Willemstad, den 3e. Maart 1921.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L HELFRICH.

Het Draadloos Station in Suriname.

Onder leiding van den ingenieur RUCHSUCHSZ is op de terreinen van den Cultuurtuin te Paramaribo door de Bauxiet-Maatschappij een draadloos Station opgericht, dat reeds zoo goed als voltooid is

Tusschen de twee 60 Meter hooge stalen masten hangt de antenne van 4 draden, terwijl de seinkamer op het midden tusschen de torens staat Deze radiomasten rusten op één spil op betonblokken en staan 100 Meter van elkander verwijderd Niet alleen de tuikabels doch ook de masten op de beton-voetstukken zijn met porseleinen kloosen en potten geïsoleerd, ter voorkoming van zelf-inductie. De antenne-draden zijn 45 M. lang en hangen op 56 M. afstand van den grond

In het laatste van Februari zouden de laatste onderdeelen der toestellen ontvangen worden.

Groote moeielijkheid ondervond men met het bekomen van een marconist, daar deze aangesteld zijnde bij een organisatie van marconisten, geen vergunning kon krijgen zijn loopend contract te verbreken. Men zou nu trachten een anderen marconist te krijgen.

Misschien kan dus ons Station van Riffort spoedig ook met Suriname verbinding krijgen.

Voor Gouvérnements-passagiers.

Op de vragen van den heer Ketelaar betreffende het gebruik maken door gouvernementspassagiers van en naar Curaçao van de rechtstreeksche verbinding tusschen het moederland en die kolonie vermeld in een vorig nummer luidt het antwoord van den Minister van Koloniën:

Inderdaad is door mij besloten, dat landsreizigers naar Curaçao, indien daartegen geen overwegende bezwaren bestaan, de reis moeten maken over Suriname. Die beslissing is door mij genomen, omdat de voor een rechtstreekschen overtocht met de zoogenaamde Colonlijn van de Stoomvaart-Maatschappij Koninklijke West-Indische Maildienst hooger zijn dan die voor een reis via Paramaribo. Het verschil in prijs van f100 en f50 per hoofd, onderscheidenlijk in de eerste en in de tweede klasse, beteekent, vooral wanneer aan groote gezinnen overtocht moet worden verschaft, een niet te verwerpen bezuiniging.

Zooals reeds uit het vorenstaande blijkt, is de mogelijkheid, om bij uitzondering de reis rechtstreeks te maken, opengelaten.

Bureau voor Handelsinlichtingen.

In het 16e jaarverslag der bovengenoemde Vereeniging, dat wij dezer dagen ontvingen, lezen wij met genoegen:

„Als secretariaat van de West-Indische Kamer te Amsterdam, mochten wij een toenemende belangstelling voor de West constateeren, aan welke belangstelling het houden van kostelooze spreekuren voor West-Indië, door personen met plaatselijke toestanden vertrouwd, ten goede kwam.

De eerste West-Indische Kalender met in bijlagen de voornaamste gegevens met betrekking tot bestuur, klimaat, landbouw, handel, scheepvaart, enz. enz, was zoo spoedig uitverkocht, dat daaruit waardeering voor dezen arbeid mag worden afgeleid. Dank zij de toezegging van het departement van Koloniën om de statistieke gegevens spoediger beschikbaar te stellen, zal de volgende W. I. kalender meer recente cijfers kunnen bevatten"

De crisis in Columbia.

Van hoeveel belang de toestand in Colombia en Venezuela voor Curaçao kan zijn, is herhaaldelijk betoogd Wij vinden daarin aanleiding plaats te verleenen aan het volgende, dat naar de *N. R. Ct.* meldt *Handelsberichten* ontleent aan *The Board of trade journal*

„De financieele toestand van Columbia heeft een zeer ernstig karakter aangenomen en influenceert in die mate den handel, dat geruimen tijd zal moeten verloopen, voor dat het land zich weder van de thans heerschende depressie zal hebben hersteld. De Britsche handel is feitelijk geheel tot stilstand gekomen. De voorraden goederen zijn nog zeer groot; de douane-pakhuizen zijn overvuld. Veelal worden noodgebouwen gebruikt om de voorraden goederen onder te brengen en dit terwijl onder het klimaat van Columbia, vele goederen spoedig in waarde verminderen. Te Barranquilla, Calamar en Cartagena zijn circa 50.000 zendingen nog opgeslagen. De transportmiddelen zijn overbelast en aan rollend materieel is bijna niet te komen.

De voornaamste oorzaak van dit alles is krapheid van geld, tengevolge van de prijsverlaging van de koffie Vele partijen goederen blijven in de douane-pakhuizen, omdat geadresseerden de invoerrechten niet kunnen betalen.

De meeste van de opgestapelde goederen zijn tegen de huidige markt prijzen onverkoopbaar, omdat de kostprijs wel 20 pct. hooger is. De plaatselijke banken zijn overladen met papier en trachten overal, waar maar eenige kans is, krediet te krijgen.

Er zijn intusschen ook enkele lichtpunten. Van de zijde van buitenlandsche banken wordt nog wel voor loopende zaken krediet verleend omdat men gelooft, dat de kooplieden in de kuststeden nog vertrouwen waard zijn, doch waar de depressie haar oorzaak vindt in de toestanden in het binnenland, kunnen importeurs hun rekeningen daar niet betaald krijgen. Wel neemt men aan, dat de toestand opklaren zal, doch het zal uiterst langzaam gaan.

Zooals boven reeds gezegd, is de tegenslag in koffie de voornaamste oorzaak van de malaise Van Amerikaansche zijde werden uiterste pogingen gedaan om de markt te veroveren en haar te behouden. Dit leidde tot het verleenen van bijna onbeperkte kredieten aan kleine kooplieden van geringe capaciteit, met het gevolg, dat de markt thans overvoerd is met goederen, die niet verkoopbaar zijn. Dat werkt weer na op de groote, meer soliede huizen en verergert de stagnatie.

Het geheele systeem van het koopmanskrediet berust in dit land ten slotte op het vermogen van den farmer in het binnenland, om, na zijn oogst verkocht te hebben, schulden bij den kleinen handelaar, en van dezen laatsten om de grootere kooplieden in de steden te betalen.

De daling van de koffie-prijzen heeft betaling onmogelijk gemaakt en het aantal rondreizende kooplieden uit de Vereenigde Staten, die hun verschillende artikelen zooveel mogelijk hebben trachten te plaatsen, zonder rekening te houden met de hoeveelheden, die de markt kan opnemen, en direct aan de kleine handelaars verkochten, heeft niet alleen de markt totaal in de war gestuurd, doch ook het lokale krediet, dat de kleine handelaars bij den groothandel hadden, een einde doen nemen. (*Kol. Wkbl.*)

Iets voor Curaçao.?

In het nummer van 15 Februari van het Tijdschrift *Natura Orgaan der Nederl. Natuurhistorische Vereeniging* schrijft H. A. L. MENNE over de *Overheerschers* onder de *ingevoerde* planten in Oost-Indië:

De plant, die zich het sterkst verspreid heeft en thans alle andere planten verdringt, is de *Lantana Camera* (of *Lantana aculeata*), een stekelige heester, met tegenoverstaande frischgroene bladeren en bloemtrossen in diverse kleuren.

De bijzonderheden, welke de hr. M. over deze plant mededeelt, laten we hier onverkort volgen.

„Deze heester vindt men letterlijk overal op Java — en ook daarbuiten — zoowel in de laagvlakte als op de bergen, in de vruchtentuinen als in de wildernis. Zij is 60 jaren geleden uit Singapore ingevoerd en inheemsch in tropisch Amerika.

Het binnenlandsch bestuur wilde omstreeks 1860 den inlander aan een nuttige paggerplant helpen (pagger = heg) en heeft toen een groot aantal Lantanastekken onder de bevolking verspreid. De plant groeide enorm en behoefde niet de minste zorg. Ik heb onlangs daar zelf een proef mee genomen in mijn tuin. Ik plantte een klein takje, dat ik van een groote struik in een nabu rig veld had afgerukt. Hoewel het in den drogen tijd was en de stek den heelen dag in de brandende zon stond, was er in 5 weken tijd een heester van bijna 1 M. hoogte en dito breedte van geworden, rijk beladen met oranje bloemtrossen.

Als men met den trein van Tjikampek naar Poerwakarta rijdt (lijn Batavia—Bandoeng), komt men door een woeste streek, waar men, zoover het oog rijkt, geen andere plant dan de Lantana ziet. Ik durf veilig beweren, dat in vele streken deze plant het karakter van den Javaanschen plantengroei geheel gewijzigd heeft. Indien de groote Junghuhn nog eens een kijkje kon nemen, zou hij zijn oogen niet gelooven.

Een echt Lantana-bosch is ondoordringbaar, daar de met stekels bezette takken zich tot een warnet ineenvlechten. De plant kan tot 4 M. hoog worden. De vruchtjes gelijken sprekend op de Hollandsche braam, zijn eetbaar en zoet van smaak. Elk besje bevat een harden steen, waarin 2 zaden.

De geheele plant geeft een kruizemunt-achtige geur af, die voortgebracht wordt door tallooze kleine kliertjes, zich bevindend aan de onderzijde der bladeren, den buitenkant der bloemen en aan de jonge stengels. De bloemtrossen leveren werkelijk een mooi gezicht op. Men treft de rijkst bloeiende struiken, de grootste bloemen en de meeste verscheidenheid in kleur aan boven 800 M. Nergens zag ik mooier *Lantana* dan op den top van een kleinen spitsen berg dicht bij Tjimahi (Preangers). Daar waren allerlei kleurcombinaties door elkaar te vinden. De bloemen werden door tal van dagvlinders bezocht, o. a. door distelvlinders (die heel veel gelijken op de Hollandsche distelvlinders) en *Junonia asterie* en *Junonia wallacei*.

Lantana is vermoedelijk afgeleid van het Latijnsche werkwoord lentare (buigen.)

Belangstellende lezers, die wat meer willen weten van deze ingevoerde plant, verwijzen we naar het interessante opstel van B. (d. i. vermoedelijk C. A. Backer), getiteld „Een lastige vreemdeling" in jaarg. 1913 van *De Tropische Natuur* (bl. 27 en 33), met mooie illustraties. De schr. in "Natura" moet van dit opstel hebben gebruik gemaakt, maar hij zegt het niet. (*Kol Wkbl*)

Ook op onze West Indische eilanden komt deze plant voor. Volgens Dr. I BOLDINGH is de *Lantana cámara* dezelfde plant, die op onze Benedenwindsche Eilanden bekend staat onder den inlandschen naam van *Flor di Sanger*. Op de Bovenwindsche Eilanden noemt men ze *Sage*.

Wij gelooven echter niet, dat hier op Curaçao die plant een hoogte van 4 Meter bereikt.

Zou men er hier echter ook geen nuttiger gebruik van kunnen maken als *paggerplant* d.w z. om hekken of trankeeren er mede te maken?

Wij geven dat denkbeeld aan onze landbouwkundige in overweging.

Officieele berichten.

De heeren A. D. Capriles, J. D. Capriles en W. H. Winkel zijn belast met het opsporen van overtredingen van de Algemeene Politie keur 1917 (P. B. No 11) in het stadsdistrict van dit eiland.

I. M. Lard is benoemd tot tijdelijk agent van politie 2e klasse.

Aan Mevr. N J. C. van Breemen-Kruyt, hoofd der Wilhelminaschool alhier, thans met verlof, is op haar verzoek, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den deurwaarder-cipier op Aruba A. M. van Embden is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend; gedurende het verlof van den titularis, is A. Leeflang belast met de functien van deurwaarder der belastingen en J. H. Veeger met die van deurwaarder-cipier.

Aan den kommies, havenmeester-loods op Bonaire A Nicolaas is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

De brievenbesteller 2e klasse A. Dorothaal is bevorderd tot brievenbesteller 1e klasse, en de hulpbrievenbestellers J. G. Daal en C. Deville tot brievenbestellers 2e klasse

Mej. Maud Hassel, onderwijzeres van Saba, thans met verlof, is voor 6 maanden op wachtgeld gesteld.

Aan den agent van politie 1ste klasse E. R. Theobald is wegens tien jaren onafgebroken dienst in de kolonie een jaar verlof verleend.

De heer H. J. Schreuder is op zijn verzoek eervol ontheven van zijne tijdelijke werkzaamstelling aan de openbare school te Oranjestad op Aruba.

De tijd. koloniaal schrijver op Bonaire P. B. Gorsira is belast met de functien van fungeerenden griffier bij het kantongerecht aldaar.

Onze Kabelverbinding.

El Bol. Com. deelde gisteren mede, dat de telegraafkabel Cap Haitien-New York verbroken en daarmede ook de verbinding met Europa en de Ver. St.

De telegrammen moeten nu via Cuba verzonden worden Doch daar de beide lijnen tusschen Santiago en Cienfuegos van de *Cuba Submarine Co* eveneens defect zijn, vreest men een langdurige vertraging. Vermoedelijk zal de verbinding spoedig hersteld zijn.

Gelukkig dat onze Draadlooze het werk van den Kabel kan overnemen.

Officieele berichten.

van de vorige week.

Aan Mej. Antie Scholtens, onder wijzeres 2e klasse aan de Wilhelminaschool is tot herstel van ge zondheid twee weken verlof verleend.

Mej. S. M. H. Ferguson, in het bezit van de akte van bekwaamheid als onderwijzeres 3e klasse, is tijdelijk werkzaam gesteld aan bovenge noemde school.

Aan den heer G. W. Hellmund is op zijn verzoek wegens vertrek van het eiland eervol ontslag verleend als plaatsvervangend kantonrechter op Bonaire, onder dankbetuiging voor de als zoodanig bewezen dien sten.

Aan den eersten kommies 2e klasse W. H. van Berkel is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan den tijd. derden kommies 2e klasse G. S. van Bruggen is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den Advocaat-generaal alhier E. S. C. de Veer Abrahamsz is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend, en de eerste commies ten parkette van den Procureur-generaal C. J. Debrot is tijdelijk belast met de functien van Advocaat-generaal.

De infanterist R. O. Susana is op zijn verzoek eervol ontheven van zijne verdere werkzaamstelling bij de politie.

Andries Steba is aangesteld tot tijd. loodsgezel tevens oppasser op de quarantain-plaats alhier.

De 2e kommies 2e klasse J. W. Fabré is tijdelijk aangesteld tot kommies entreposeur.

Aan den brievenbesteller B. J. Sasso is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den agent van politie 2e klasse W. Hoogkamer is tot verder her stel van gezondheid een week verlofsverlenging verleend.

De infanterist W. E. de Vries is op zijn verzoek eervol ontheven van zijne verdere werkzaamstelling bij de politie.

Zeilvaart.

Binnengekomen van :		*Uitgezeild naar :*	
Aruba	14	Aruba	8
Barbados	1	Barbados	1
Bonaire	38	Bonaire	40
Boven. Eiland	1	Bov. Eilanden	1
Cuba	1	Columbia	6
Columbia	1	La Guaira	2
Guanta	1	La Vela	14
Higuerote	1	Maracaibo	20
La Vela	13	Martinique	1
Maracaibo	25	Pto. Cabello	4
Pto Cabello	4	Pto. Rico	1
Pto Rico	2	Pto Sucre	1
Sto Domingo	1	Sto Domingo	1
Totaal	103	Totaal	100

Buitenland.

Uit Philadelphia wordt gemeld, dat de werklieden der gieterijen zelf loonsverlaging van 15 per 100 gevraagd hebben, ten gevolge van de handelscrisis.

Uit Boston wordt gemeld dat in de Vereenigde staten 20 000 scholen gesloten zijn ten gevolge van het gebrek aan onderwijzers.

Een mooi staaltje van ingenieurskunst.

In de haven van Toronto (Italië) is een ongewoon staaltje vertoond van ingenieurskunst, in verband met het ophalen van den Italiaanschen dreadnought *Leonardo da Vinci*. Dit schip is in Augustus 1916 tot zinken gebracht door de ontploffing van een of andere helsche machine, waardoor het schip is omgeslagen met de kiel naar boven, de pijpen verdeeld en de toren begraven in den modder. Tweehonderd opvarenden zijn verdronken. Gedurende de laatste twee jaren zijn scheepsbouwkundige ingenieurs bezig geweest het schip op te halen door lucht in den romp te pompen en zoo 't water geleidelijk uit elke afdeeling te verdrijven. Nadat de kolen en ammunitie er uit gehaald waren was het schip, hoewel nog gekapsijsd, weer drijvende geworden. In dien toestand is het naar het droogdok verhaald, waar men de torens heeft weggeno men en de dekken waterdicht ge maakt. Daarop is de dreadnought, nog steeds onderst boven, de haven binnengesleept en werden maatregelen genomen om hem weer rechtop te krijgen. Duizenden menschen woonden deze belangrijke gebeurtenis bij, waaronder de Italiaansche minister van marine en vele marine-officieren. Men begon eenige afdeelingen met water te vullen, totdat de romp langzaam begon te draaien en opzij kwam te liggen. Toen men zoo ver was wentelde het schip steeds sneller om door 't inpompen van water in meer afdeelingen en 't verwijderen uit anderen met behulp van samengeperste lucht. Langzamer hand kwam het dek boven, totdat eindelijk de dreadnought als 't ware automatisch geheel overeind was. Daverend gejuich deed zich van alle kanten hooren. De *Leonardo da Vinci* is een zusterschip van de *Dante Alighieri* dat d'Annunzio in bezit heeft ge nomen. Beide vaartuigen waren in 1914 in dienst gesteld.

Een draadloos station te Sjanghai.

De „American Wirless Telegraph Company" te San Francisco heeft een contract gesloten voor het oprichten van een krachtig draadloos hoofdstation te Sjanghai, met verschillende onderstations. De kosten zijn 4 200.000 dollars. De eerste 10 jaren zal het door het ministerie van verbindingen worden bestuurd, daarna zal het worden overgedragen aan China.

Het drankverbod.

De wet op het drankverbod werd juist een jaar geleden bekrachtigd. De officieele cijfers toonen aan, dat het Amerikaansche volk in 1920 41 000 000 gallon gedistilleerd gebruikte en dat 51.000.000 gallon nog aanwezig is in de entrepots; dat meer dan 14.000 clandestiene distilleerderijen voortgaan met de productie; dat het aantal distilleerapparaten in 1920 vernield: 93 789 bedroeg, terwijl 123.494 gallons spiritualiën werden vernietigd; dat het bedrag aan boeten en belastingen 23 340 687 dollar bedroeg; en dat de onderdrukking van den clandestienen handel hoe langer hoe moeilijker wordt. Het feit, dat voor millioenen dollars aan auto's door de autoriteiten in beslag is genomen bij vervolgingen, is in dit verband een veelbeteekend verschijnsel.

Lord Robert Cecil over een oorlogsschip.

In een rede te Hitchin over den Volkenbond gehouden, zeide Lord Robert Cecil o. m.: „Ik denk dat de Volkenbond dit land ongeveer zal kosten £ 50 000 per jaar, en als ik let op de andere uitgaven, geloof ik niet dat men dat veel kan noemen. Het laatst gebouwde oorlogsschip kostte ons 6 millioen pond en naar ik vermoed zal een volgend, het land te staan komen op 9 millioen pond. Als dat zoo is, beteekent dat op 6 % berekend £ 540.000 's jaars, dus tienmaal meer dan de Volkenbond. Als wij dus voor den Volkenbond één oorlogsschip bespaaren, wil dat reeds zeggen dat wij tienmaal de jaarlijksche contributie bespaard hebben."

De comptometer.

Een leeg Macaroni-kistje, een paar rolladestokjes, een stukje elastiek en een paar krammetjes. Ziehier de attributen van den uitvinder van de rekenmachine.

Het was met deze eenvoudige hulpmiddelen dat de fabrieksjongen Felt uit Chicago poogde tot stand te brengen, wat aan den Franschen herdersjongen Gerbert, den lateren Paus Silvester II (999—1003) mislukt was, namelijk het samenstellen van een rekenmachine.

Felt had zich, dag in dag uit, ge hinderd aan de eindelooze kolommen die in geheel Amerika per dag op alle kantoren moesten worden opgeteld en hij begreep dat er een ontzaglijke hoeveelheid arbeidskracht uitgespaard zou worden, wanneer al die telarbeid mechanisch zou kunnen plaats hebben.

Hij toog aan het werk, en het gelukte hem inderdaad na eenige dagen van onvermoeiden arbeid een apparaat in elkaar te zetten, dat hij den naam gaf van telmachine, en waarvan de voornaamste verdienste was, dat men er mee tellen kon. Het kistje werd in een duisteren hoek van Felt's kamer opgeborgen en de jeugdige Amerikaan begon aan een nieuwe uitvinding: een automatische schuifdeur. Ook deze kwam tot stand. Vol goeden moed toog Felt met zijn vinding naar een rijken Amerikaan, die met belangstelling de demonstratie van de automatische deur volgde en tot de ontdekking kwam dat het mechanisme werkte „as smooth as a kitten'scar". Hij wilde den jongen uitvinder echter niet al te zeer teleurstellen en vroeg hem: „Heb je soms nog wat anders?"

„Ja", was het antwoord, „een rekenmachine, die niet tellen wil".

Eenige dagen later ging Felt met zijn apparaat naar den rijken Amerikaan en ziet: ditmaal deed de machine volkomen, wat men van haar verlangde, ze telde perfect.

Felt ging met een zak vol dollars naar zijn huis en kon zich nu, dank zij de financieele hulp geheel toeleggen op de verbetering van zijn machine. De arbeid was voorspoedig. Na twee jaren, elf maanden en zes dagen werd de eerste comptometer van de werkplaats van den heer Felt verkocht.

En zooals met elke vinding: het begin is het moeilijkste. Nadat het systeem van de rekenmachine eenmaal gevonden was, bleek de geleidelijke verbetering van de machine slechts van weinig beteekenis.

Begonnen in 1880, kon mr. Felt in 1901 reeds een machine leveren, die berucht was om haar snelheid. Berucht, want op 'n wedstrijd, waar verschillende rekenmachines mochten mede dingen, werd de comptometer van mr Felt uitgesloten, omdat zij zóó snel werkte, dat de andere apparaten geen kans zelfs zouden hebben te winnen.

En sedert 1901 is er nog voortdurend verbeterd aan den comptometer. Het kleine metalen doosje, zooals het thans voor ons staat met zijn negentig toetsen en zijn zwengeltje, is een waar rekenwonder. Niet alleen dat men er met een ontzagwekkende snelheid alle mogelijk bewerkingen op kan uitvoeren, ook kan men er veilig mede werken, daar het mechanisme ons waarschuwt, wanneer wij door snel werken bijv. de toetsen verkeerd zouden behandelen.

Sinds het eerste patent genomen werd door den heer Felt in 1887, onderging het apparaat vijftien wijzigingen en ontwikkelde de comptometer zich van een logge houten doos met zware toetsen tot een elegante metale trommel, met lichte, gemakkelijk te bewegen toetsen.

Toch een rare toestand.

In Weenen bevond zich zich in een hotel op de *Ring* een Amerikaansche handelsreiziger in stokken- en parapluieknoppen. Uit een gesprek van twee heeren in de hall van 't hotel vernam hij, dat er dicht bij Baden voor een betrekkelijk lagen prijs een kasteel te koop was. Zonder zich lang te bedenken ging hij naar den notaris, die met den verkoop belast was en was weldra bezitter van een prachtig slot met groot park, dat eertijds aan een edelman had toebehoord. Het slot omvatte 18 gemeubileerde kamers, garage, stallen, bediendenwoningen, en dat alles voor 5 millioen kronen of 6000 dollars! Na den koop nam de nieuwe eigenaar een taxi en ging zijn bezit bekijken. Tot zijne verrassing vond hij daar behalve de antieke meubelen nog een menigte vazen, bronzen, schilderijen, alsen en mooie Chineesche antiquiteiten. Uit alle hotels noodigde hij nu de Engelschen en Amerikanen uit om op een kleine — op zijn kamer ge houden — auctie te komen. Deze geschiedde niet in Kronen, maar in Dollars en 't resultaat was 10.000 dollars! Zoo had de Amerikaan het slot met toebehooren voor niets en daarbij nog 2½ millioen kronen extra. Maar wat zou hij er eigenlijk mede beginnen? Snel eindde bij naar een multi-millionair van Duitsche origine in Amerika, gaf hem een beschrijving van het slot, 't park en de meubelen en bood hem alles tegen den geringen prijs van 30.000 dollar aan:

Den volgenden dag kwam het kabelbericht Accoord. Deze onder nemende Amerikaansche jongeman had met deze zaak 34 000 dollar verdiend of in Oostenrijksch geld omgezet 24½ millioen kronen! Hoe grappig dit historietje aan den eenen kant is, zoo komt er toch een tragische achterkant bij. Is het niet troosteloos te zien, — vraagt het *Vaderland*, — hoe voortbrengselen van de Duitsche cultuur op zulk een wijze verschacherd worden? Terwijl men den rechtmatigen exporthandel steeds weer nieuwe moeilijkheden in den weg legt, waarom wordt dan niet eens van hooger hand paal en perk gesteld aan het verschacheren zooals hierboven beschreven is?

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Februari 1921 aandeden met vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M^3.			INHOUD IN M^3.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Februari 1921.	103	22,349	20,543	58	307,897	186,796
Vorige maand	91	24,667	23,221	58	387,737	233,347
Totaal	194	47,016	43,764	116	695,634	420,143

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Bekendmaking.

De aandacht van belanghebbenden wordt hierbij gevestigd op het gewijzigd art. 81 van de Algemeene Politiekeur 1917 (P. B. no. 11), waarbij bepaald is, dat met een motorrijtuig over de openbare wegen in het stadsdistrict met geen grootere snelheid dan van *12 K. M. per uur* en in de overige districten met geen grootere snelheid dan van *25 K. M. per uur* mag worden gereden.

Curaçao, den 21n Februari 1921.

De Procureur-generaal,
3—3 J. B. GORSIRA.

Photographische Inrichting.

Soublette et Fils,

HOFPHOTOGRAFEN

VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden

BEKROOND

te Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
Chicago 1893, en
„ Curaçao. Eerste Prijs Eeremedaille, 1904.
„ Brussel. 1910

Curaçao, Waterkant Otrabanda.

Dewar's White Label Whisky

is beslist de beste.

De Lannoy & Co,

6 agenten.

UN TONICO GENERAL
TONIKEL
Y RECONSTITUYENTE
PARA ANEMIA, CLOROSIS, MALA NUTRICIÓN, TUBERCULOSIS, COREA, AMENORREA, NEURASTENIA, MAL DE BRIGHT Y CONVALECENCIA DE LA GRIPE, DE PULMONÍA Y DE FIEBRE TIFOIDEA.

G. M. H. Dulfer
Eerste-Luitenant der Infanterie
N. I. L.
t. a.
Verhinderd bezoeken af te leggen.

TONIKEL
ENRIQUECE LA SANGRE Y FORTIFICA LOS NERVIOS, DA FUERZA, ENERGÍA Y VITALIDAD A LAS PERSONAS DÉBILES, ANÉMICAS Y NERVIOSAS
PREPARADO EN LOS LABORATORIOS DE "SALVITAE"

JARABE de AMBROZOIN
PARA TOS BRONQUITIS TUBERCULOSIS LARINGITIS TOS FERINA LA GRIPPE Y ASMA
PREPARADO EN LOS LABORATORIOS DE LA "SALVITAE"

DURANTE LA ESTACION CALUROSA
cuando usted, se fatiga fácilmente y le falta energía, se siente abatido, nervioso, irritable y debilitado, tome una cucharadita de SALVITAE en un vaso de agua.
REFRESCA, VIGORIZA, LIMPIA Y PURIFICA.
Salvitae
Estimula el HÍGADO, y los RIÑONES entona la DIGESTIÓN, limpia y purifica el CONDUCTO INTESTINAL, elimina el ÁCIDO ÚRICO, evita la POSTRACIÓN y la LANGUIDEZ.

JARABE DE AMBROZOIN
TOS BRONQUITIS ASMA LARINGITIS
TOS FERINA TUBERCULOSIS AFECCIONES RESPIRATORIAS
AMBROZOIN
ALIVIA LA TOS Y LA RESPIRACION DIFICULTOSA, ESTIMULA LA EXPECTORACION, ALIVIA LA INFLAMACION REPRIME LOS SUDORES NOCTURNOS, FORTALECE LA RESPIRACION Y DOMINA EL DESASOSIEGO.
JARABE DE AMBROZOIN
AMERICAN APOTHECARIES COMPANY, New York.